

גוט שבת Gut Sábész

21. évfolyam 47. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 19:59 • א' מנחם אב תשע"ט • 2019. 8. 2. • פרשת מטות-מסעי • Szombat kimenetele: 21:10

Bát micvát ünnepeltek Badacsonytomajon

A nyári táborok élete egy külön világ: saját szabályaik, saját dalok, saját szokásaik vannak, melyekhez minden újabb és újabb turnus hozzáad valamit. Bizonyos szempontból a nyelvük is sajátos tolvajnyelv: belső viccekkel, összekacsintó utalásokkal és hatalmas nevetést gerjesztő titkokkal.

Az ötödik éve működő Alefkids badacsonytomaji nyári táborban sincs ez másként: a Balaton-parti ősfás üdülőben minden évben másfél hétre az EMIH ifjúsági szervezete építi fel saját világát, ami az adott év témája köré épül fel. Ebben az évben Izraelből érkezett ifjúsági vezetők csatlakoztak az Alefkids madricháihoz, és egy olyan világot hoztak létre, ami igazán izgalmas és vonzó a mai gyerekeknek. Az idei tábor témájául a kap-

csolatot választották, amit különböző mobiltelefonos applikációk mentén dolgoztak fel a gyerekekkel – tudtuk meg az egyik szervezőtől, Rapi-Legény Zsuzsannától, aki az Alefkids két éves ifjúságvezető-képzését, az MKZ-t vezeti.

A tábor életének megszervezése sem egyszerű. Több mint harminc, különböző hátterű, anyanyelvű gyerek, valamint az izraeli és magyar ifjúsági vezetők mindennapjait kell a tábor szervezőinek, *Hurwitz Dvora* rebbecennek és *Rapi-Legény Zsuzsán*nak koordinálnia, és nem utolsósorban ennyi ember jóllétéről kell gondoskodni. Ez utóbiban évek óta *József Mária*, vagyis Marcsi van segítségükre, aki az egész tábor alatt mosolyogva és végtelen türelemmel látott el mindenkit, a gyerekek igénye szerint.

Idén külön korcsoportot alakítottak a bár micva illetve bát micva korú gyerekek, akik év közben már összeszokott csapatává váltak. Sőt, idén a tábor alatt bát micvát is tartottak, *Slomovitz Roni* 12. születésnapjára a családjá is Badacsonytomajra utazott, és közösen ünnepelték felnőtté válását.

„Idén újdonság volt, hogy az MKZ végzős növendékei délutánként önállóan szerveztek programot a gyerekeknek. Ez a gyakorlati képzésük zárása: éles helyzetben kellett kipróbálni magukat, játékot kellett kezdeményezni, figyelmet fenntartani, játékokat készíteni, ahhoz a szükséges anyagokat beszerezni és így tovább. Óriási tempó volt, táborozó gyerekekből hirtelen táboroztató madrichok lettek.”

Augusztusban indul a Nyári ZsTSZ

Helyszín:

Sász Hevra zsinagóga
(1061 Bp. Vasvári Pál utca 5.)

Augusztus 19. hétfő
ZSIDÓ TÖRTÉNELEM
Oberlander Báruch; Megyeri Jonatán; Köves Slomó

Augusztus 20. kedd
BIBLIA ÉS TALMUD
Oberlander Báruch; Faith Áser

Augusztus 21. szerda
HÁLÁCHÁ – A ZSIDÓ JOG A „ma kérdései”
Oberlander Báruch; Megyeri Jonatán

Augusztus 22. csütörtök
ZSIDÓ FILOZÓFIA ÉS A KABBALA
Oberlander Báruch; Köves Slomó; Megyeri Jonatán

Augusztus 23. péntek
A ZSIDÓ PIHENŐNAP, A SZOMBAT ÉS A ZSIDÓ IMA
Hurwitz Devora; Faith Áser; Köves Slomó

Augusztus 25. vasárnap
IZRAEL ÉS ANTISZEMITIZMUS
Oberlander Báruch; Köves Slomó
Augusztus 26. hétfő
ZSIDÓ ÉLET STÁCIÓI
Oberlander Báruch

Augusztus 27. kedd
KÖSERSÉG AZ ÉLET KÉT FONTOS TERÜLETÉN
Oberlander Báruch; Fuchs Jehosua; Oberlander Batseva

Augusztus 28. szerda
ZSIDÓ NAPTÁR ÉS ÜNNEPEK
Oberlander Báruch; Nógrádi Bálint; Glitzenstein Smulik; Nógrádi Sára

Augusztus 29. csütörtök
ZSIDÓ KEGYTÁRGYAK
Oberlander Báruch; Glitzenstein Smulik; Steiner Zsófia; Cseh Viktor; Réti János

Helyszín: Budavári zsinagóga
(1014 Bp., Tánács Mihály u. 26.)
Augusztus 30. péntek
A ZSIDÓ ESKÜVŐTŐL AZ ELSŐ MICVÁIG
Cseh Viktor; Faith Áser

Hetizakasz

A nép hadba vonul

Ezen a héten két hetizakaszt olvasunk. *Mátot* (4Mózes 30:2–32:42.) szakasza elsősorban a fogadalmak érvényességéről, majd a Midján elleni büntetőexpedícióról szól. Utána összeszámolják a zsákmányt, és abból odaadják a kohanitáknak és a levitáknak a nekik járó részt. Ezek után a hadsereg tisztjei és katonái önkéntesen adakoznak az általuk zsákmányolt ékszerekből, mivel a harcok során egyiküknek sem esett bántódása. Ezután Reuvén és Gád törzsei azt kérik, adják nekik a Transzjordániában elfoglalt területeket,

ahol dús legelők vannak, és ne kelljen átkelniük a Jordánon. Mózes először felháborodik kérésükön, majd beleegyezik, azzal a feltétellel, hogy a két törzs harcképes férfiai vegyenek részt a honfoglaló háborúban.

A negyedik könyv utolsó szakasza – *Mászé* (4Mózes 33–36.) – a pusztaságbeli 40 éves vándorlás térképét rajzolja meg, felsorolja a vezetőket névsorát, akik majd az Országot felosztják a törzsek között és megismétli a menedékvárosok kijelölésének kötelességét.

Zsidó híradó

Antiszemita tartalmak ellen lépett fel a Google

Sajtóhírek szerint a Spanyolországból indított keresések találatai között nem jelennek meg többet a náci ideológiát népszerűsítő és a holokausztot tagadó oldalak.

A zsidók jogvédelmével foglalkozó Lawfare Project számos kérelmet nyújtott be spanyol zsidó közösségek képviselőiben a Google-nek, amiért a kereső rasszista és antiszemita oldalakat is feldobott a találatok között. A cég jogászai megvizsgálták a beadványokat és ezután sok kifogásolt oldal már nem elérhető rajtuk keresztül a spanyolországi kereséseknél.

Ez az első alkalom, hogy a Google ilyen észrevételek után letiltott zsidókat gyalázó olda-

lakat – legalábbis így tudják az ügyben érintettek. A Lawfare Project szerint ez fordulóponthoz lehet a Google gyakorlatában. A szervezet alapítója, Brooke Goldstein szerint sokan az első lépést a radikalizálódás útján az antiszemita tartalmak hatására teszik meg.

Februárban a Financial Times arról írt, hogy a Facebook, a YouTube és a Twitter a gyűlöletet keltő tartalmak csaknem háromnegyedét 24 órán belül eltávolítja a felületeikről. Pár éve ez az arány még csak 28 százalék volt.

Mérföldkő vagy sírkő?

Az izraeliták az Egyiptomból való kivonulásuktól a Jordán partjáiig való megérkezésükig összesen negyvenkét alkalommal táboroztak le.

Vajon mikor a Tóra beszámoló erről a negyvenkét állomásról, miért utazásként említi őket, és miért nem csak egyszerű állomásokként?

Életünkben nem azok az események formálják leginkább személyiségünket, melyeket mérföldköveknek nevezünk, hanem sokkal inkább azok, amelyek az addig tartó utat kövezik ki számunkra. Másszóval: a cél az maga az út, amit a vágyaink elérése érdekében kell megtennünk.

Ironikus, de gyakran éppen a már magunk mögött tudott teljesítményeink azok, amik elszívják jelenlegi énünktől a fejlődés levegőjét. Eddigi teljesítményeink jó esetben vezethetnek minket, de azt nem határozhatják meg, hogy mik vagyunk most.

Egyszer egy igazgató, aki sokat tett azért, hogy növelje az iskolájába beiratkozó diákok számát, nagyon büszke levelet írt a Rebbének, melyben pontról pontra számolt be sikereiről.

A Rebbe hamar válaszolt. Áldását adta, majd egy egyszavas

kérdést fogalmazott meg: „Siker?”

A meglepett igazgató ezek után egy személyes beszélgetésben fejezte ki értetlenségét a Rebbének: „Mit akart jelenteni a levelem végére írt kérdés?” kérdezte.

A Rebbe válaszként arra kérte, hogy definiálja számára a siker jelentését, és hogy jelenthet-e sikert néhány tucat gyerek beiratkozása, ha közben tudjuk, hogy sokkal több olyan gyerek van, aki még mindig nem részesül semmiféle zsidó oktatásban.

„Dehát megháromszoroztam a beiratkozók számát,” mondta az igazgató. „Ez tán nem siker?”

A Rebbe azt felelte: „A siker a megtett erőfeszítés, ami már eleve magában foglalja a jó érdekében kifejtett továbbiakat is...”

A mérföldkövek olykor olyanok, mint a sírkövek – mindkető az életnek, a vitalitásnak az eltemetését jelzi. A sikert nem szabad az alapján mérni, hogy milyen messzire jutottunk. A siker nem a cél elérése, hanem az addig tartó úton felmerülő küzdelmek vállalása.

Kovács Jichak rabbinövendék cikke Mendel Kalmenson írása nyomán.

Imaidők a következő hétre (augusztus 3-9.):

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Szombat: 8.45 Hetizakasz-tanulás;

9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*;

19.50 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 20.10 Délutáni-esti ima (a Keren Orban)

Péntek: 18.30 *Mit lehet látni a Látomás szombatján?*

(Szabó György Menáchem előadása);

19.30 *Mínchá, Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat: 9.15 Hetizakasz

a kabbala tükrében

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Hétfő-péntek (munkanapokon):

6.30 Reggeli ima

Péntek: 19.00 Tanulás

19.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Budavári Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.30 Reggeli tanulás

(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima,

majd *Kidus*

Péntek: 18.30 Tanulás;

Faith Áser rabbi előadása;

19.30 Szombatfogadás, *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Az áldás csatornája

Montrealban nőttem fel és a helyi lubavicsi jesivában, a Tomchei Temimimben tanultam. Abban az időben alig lehetett kóser élelmiszerhez jutni a városban. Az első glatt kóser hentesüzletet apám nyitotta meg. Apám a Rebbe tanácsait követte, és az ő áldása nyomán virágzott az üzlet.

A vállalkozással kapcsolatban apám többször elutazott a Rebbéhez New Yorkba. Egyszer, 1954-ben, a bár micvám alkalmával engem is magával vitt. Emlékszem, amikor beléptünk a Rebbe szobájába, úgy éreztem, mintha áthatolt volna rajtam a pillantása. Úgy éreztem, hogy belém lát és mindent tud rólam a születésemről fogva. Amikor azonban beszélni kezdett hozzám, feloldódott a feszültségem, mert nagyon megnyugtató hangja volt.

A Rebbe helytel kínálta apámat, én azonban állva maradtam, mert mindkettőjüknek meg akartam adni a tiszteletet. A Rebbe ezután megkérdezte, hogy mit láttam az Eastern Parkwayen, az úton, ahol a Chábád főhadiszállása áll.

Nem tudtam, mit feleljek, attól tartottam, hogy ez valami beugratós kérdés.

„Mit láttál?” - tette fel a kérdést ismét a Rebbe.

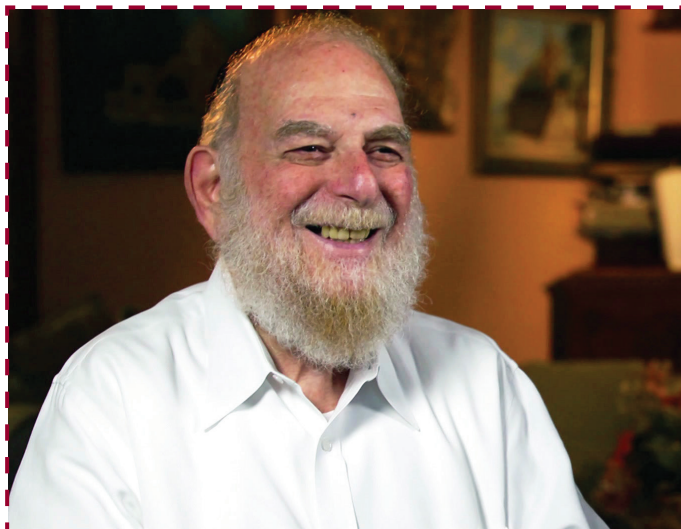
„Embereket láttam” – suttogtam.

„Fákat nem láttál?” – kérdezte.

„Nem, nem figyeltem a fákra” – válaszoltam, bár az út és az úttest mellett is fasorok szegélyezik az Eastern Parkwayt.

„Ha megfigyelted volna a fákat, észrevetted volna, hogy két fajtát ültettek az út mellett. Az egyik fajta magától nő, mert erős gyökerei vannak, a másik fajtát viszont körbe kell keríteni, hogy magasra nőjön és fejlődjön. Ne-

ked attól a fától kell tanulnod, amelynek erős gyökerei vannak. Ha úgy mélyedsz el a Tórában, ahogyan egy olyan fiúnak kell, akinek a családja erős vallási gyökerekkel rendelkezik, akkor te is erős leszel, ahogy a rabbi is tanítják: egy erős gyökerű

Zev Litenatsky rabbi neves oktató Los Angelesben, aki számos intézményt igazgatott. Az interjú 2011 szeptemberében készült.

fa kiállja a nagy viharokat is és a szelek sem tehetnek benne kárt” – mondta a Rebbe.

Sokat tanultam ebből és sokszor ismételtam el a gyermekeimnek is.

A következő emlékem a Rebbéről 1959-ből való, amikor az eljegyzésem miatt kerestem fel. A találkozón jelen volt apám, apósom és a menyasszonyom, Devorah is. A Rebbe felvette a kérdést, hogy Devorah hogyan tervezi eltakarni a haját az esküvő után. A nővérei Izraelben éltek és mindannyian kendőt hordtak, így ő is ezt tervezte, bár a Chábád közösségben a paróka volt szokásban. A Rebbe megkérdezte Devorah-t, hogy mit gondol a dologról, amiből azután egy 45 perces eszmecsere kerekedett. A Rebbe elmagyarázta, hogy miért találja a kendőt

problemátikusnak. „Képzeld el, hogy megjelenik egy esküvőn, ahova mindenki a legelegánsabb ruhájában és parókájában érkezett, Ön viszont kendőben van. Kényelmetlenül fogja magát érezni, mert mindenki csinosabb lesz Önnél” – mondta.

Azt is hozzátette, hogy ha valaki kellemetlennek érez valamit, akkor egy idő után hanyagolni fogja, ezért érdemes megelőzni egy ilyen helyzet kialakulását.

A találkozó után Devorah megfogadta, hogy parókat fog viselni, és el is ment vásárolni egyet. Ezzel azonban nem érttek végét a házasságunkat érintő kérdések. Apósomék ragaszkodtak hozzá, hogy várjunk az esküvővel, amíg Devorah befejezi a főiskolát. Én akkor már lediplomáztam és egy zsidó iskolában tanítottam. Aggódtam, hogy a fizetésem nem lesz elég arra, hogy eltartsak egy családot, de nem akartam elfogadni azt sem, hogy még olyan sokat várjak a házassággal, ezért levelet írtam a Rebbének az ügyben.

A Rebbe hosszú levélben válaszolt, melyben leszögezte, hogy

ellene van az esküvő elhalasztásának. „Azzal kapcsolatban, hogy az esküvő dátumát el akarják halasztani, ismert az álláspontom: nem hiszem, hogy helyes dolog elhalasztani egy esküvőt, miután két fiatal úgy döntött, hogy össze akarnak házasodni”.

A levélben én is kaptam némi kritikát: „A jövőbeni anyagi helyzetét érintő aggodalmával kapcsolatban, különösen, ami az esküvő utáni időszakot érinti, csodálkozom magán, hiszen ki tudja megmondani, hogy mi történik egy vagy két év múlva? Mindent meg kell tennie, hogy az Örökkévaló áldásának befogadására képes edényt formáljon önmagából. Mivel már van egy szakmája, így csak bízni kell az Örökkévalóban a jövőjével kapcsolatban. Az effajta hit már önmagában újabb csatornákat nyit meg, melyeken keresztül az isteni áldást fogadhatja. Ezen kívül az aggodalom nemcsak értelmetlen, hanem káros is. Egy zsidó egyszerűen csak higgyen Istenben, úgy, ahogy egy gyermek hisz az apjában. Ez a hit hozza létre azt a csatornát, melyen keresztül az isteni áldást fogadhatja.”

A Rebbe szavainak hatására elmúlt az aggodalmam. Apósomék is úgy döntöttek, hogy kár elhalasztani az esküvőt és a feleségem is sikeresen befejezte a főiskoláját. Istennek hála, minden jóra fordult.

Zev Litenatsky rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Kóser konyha

Rozmaringos-
fokhagymás
báránysült

Húsos,
glutén- és tojásmentes

1 kisebb báránycomb
8 gerezd fokhagyma
Néhány friss rozmaringág
1 citrom kicsavart leve
Só és bors, ízlés szerint
¼ pohár növényi olaj, lehető-
leg olívaolaj
Egy kevés víz

A rozmaring ágait felhasználás előtt néhány percre vízbe áztatjuk, majd alaposan átvizsgáljuk, nehogy bogár kerüljön általa az ételbe. A húst megfelelő méretű, vékonyan megolajozott tűzálló tábla tesszük, bevagdaltuk, és megtűzdeljük a fokhagymagerezdekkel, valamint néhány kisebb rozmaringággal. Az olajt összekeverjük a sóval, a borssal, valamint a citromlével, és ezzel a keverékkel alaposan, minden oldalról bekenjük a báránycombot, majd rozmaringlevelekkel megszórjuk. Alufóliával letakarva pihentetjük néhány órán át a hűtőszekrényben, majd félpohárnyi vizet öntünk alá, és 200 fokos sütőben nagyjából másfél órán át sütjük. Végül levesszük az alufóliát az ételről, és még 4-5 percen át grillezzük a húst, hogy szép, pirosas színt és ropogós kül-sőt nyerjen.

Csernobili kisfiúból ukrán képviselő

Az *Egység* magazin legújabb, 120. számában többek között Csernobil zsidó múltjáról és egy különleges akcióról olvashatnak, mellyel a lubavicsi Rebbe, Menáchem Mendel Schneerson utasítására 3000 gyereket mentettek ki a radioaktív szennyeződéssel sújtott régióból – ahogy arról lapunk múlt heti számában beszámoltunk. Az alábbiakban ebből az összeállításból adunk ízelítőt egy szívmengető hír kapcsán.

1990-ben, négy évvel az atomkatasztrófa után még mindig milliók éltek folyamatos sugárfertőzésben, melynek közvetlen következményeként ezeken a településeken ugrásszerűen megnőtt a pajzsmirigy dagadtos és leukémiás megbetegedések száma.

A zsidók által sűrűn lakott vidéket sújtó betegség hullám híre eljutott a Chábád egy izraeli ernyőszerzetéhez, a Ceiréj Águdát Chábádhhoz is. Az ő képviselőik léptek kapcsolatba a Rebbével, akinek a válasza gyors volt és határozott: „Gyerekek betegednek meg. Nincs időnk arra, hogy kutatási adatokat gyűjtünk, és megnézzük, hogy mik a sugárzás hosszú távú hatásai. Mindent meg kell tennünk, hogy megmentsük őket”. Ezzel indult a csernobili balesetet követő legnagyobb gyerekmentő akció, az egyetlen, melynek keretein belül tartósan áttelepítettek gyermekeket. Három évtized alatt több mint háromezer gyereket mentettek ki a területéről: ők a csernobili Chábád-gyerekek.

A Chábád küldöttek azonnal megkezdtek a szervezkedést. Az engedélyeket ugyan sikerült a szovjet hatóságoktól megszerezni, ám repülőgépeket maguknak kellett találniuk, és az akciót a lehető legnagyobb titokban kellett

tartaniuk. A román Tarom légitársaság charter gépe végül 72 órás késéssel kapott engedélyt a felszállásra a minszki repülőtérre, ahol majdnem kétszáz gyerek és hozzátartozóik vártak. A Ceiréj Chábád küldöttei a felszállási engedélyen túl kóser ételt, takarókat, ruhákat is szereztek nekik. Ám Londonban újabb problémába ütköztek, így a gyerekek végül – kémfilmbé illő fordulatok után – Robert Maxwell sajtómágnásnak és az ő repülőgépeinek hála, megérkeztek Izraelbe.

És mi történt a gyerekekkel? Az egyikük például, *Cvi Hirs (Georgij) Logvinszki*, aki egykor arról álmodozott, hogy egyszer annyi pénze lesz, hogy minden gyereknek tud csokoládét venni, ukrán politikus lett. Az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének alelnökeként a közelmúltban Izraelbe látogatott egy ukrán parlamenti küldöttség tagjaként. Logvinszki találkozott *Netánjáhu* miniszterelnökkel és *Juli Edelsteinnel*, a Kneszet elnökével, majd az előző lubavicsi rebbe, *Joszef Jicchák Schneerson* rabbi által alapított településre, Kfár Chábádba látogatott. Ott találkozott *Simon Rabinowitz* rabbival, a község önkormányzatának vezetőjével, majd pedig

... csokoládét osztogatott a helyi gyerekeknek.

„Amikor Kfár Chábában éltem iskolás gyerekként, semmi pénzem sem volt. Nem volt sok lehetőségem, hogy pénzt keressék, de a szabadidőmben minden lehetőséget megragadtam, hogy munkát találjak a faluban. Dolgoztam egy etrog ültetvényen és egy csirkefarmon is. Amint megkaptam az első fizetésem, rohantam a boltba, hogy vegyek valamit. Sok csokoládét akartam vásárolni, de hamar rájöttem, hogy mindössze egyetlen táblára futja az egyórányi munkával megkeresett pénzből. Akkor elhatároztam, hogy egyszer olyan sok pénzem lesz, hogy minden gyereknek tudok majd csokoládét venni Kfár Chábádban. Végre meg tudtam valósítani az álmodmat! Bementem a boltba, és teljesen megtöltöttem csokoládéval egy bevásárlókosarat. Utána szétszórtam az összeset a gyerekek között. Bezárult egy kör...” – mondta Logvinszki.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina**,
Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

EMIH
EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG